

PATVIRTINTA

Kelmės „Aukuro“ pagrindinės mokyklos
direktorius 2024 m. vasario 15 d.

Įsakymo Nr. VT-7

**KELMĖS „AUKURO“ PAGRINDINĖS MOKYKLOS BENDRUOMENĖS VEIKSMŲ,
VYKDANT TABAKO, ALKOHOLIO IR NARKOTINIŲ MEDŽIAGŲ VARTOJIMO
PREVENCIJĄ IR ORGANIZUOJANT PAGALBĄ PSICHOAKTYVIAŠIAS MEDŽIAGAS
VARTOJANČIAM MOKINIUI PLANAS**

Šis planas parengtas vadovaujantis Kelmės rajono savivaldybės narkotikų, alkoholio ir tabako kontrolės komisijos 2023 m. spalio 10 d. protokolu Nr. VK-230 patvirtintu 1 priedu „Mokyklos bendruomenės veiksmų vykdant tabako, alkoholio ir narkotinių medžiagų vartojimo prevenciją ir organizuojant pagalbą psichoaktyviasias medžiagas vartojančiam mokiniui algoritmas“ ir Kelmės „Aukuro“ pagrindinės mokyklos direktoriaus 2023 m. spalio 17 d. įsak Nr. VT-23 patvirtintu „Kelmės „Aukuro“ pagrindinės mokyklos visuomenės sveikatos priežiūros organizavimo tvarkos aprašu“

Planą sudaro šios dalys:

1. Susitarimai mokyklos taryboje.
2. Susitarimai mokyklos mokytojų taryboje.
3. Veiksmai, **vykdant prevenciją** dėl tabako, alkoholio ir narkotinių medžiagų vartojimo
4. Veiksmai, **organizuojant pagalbą** psichoaktyviasias medžiagas vartojančiam mokiniui
5. Veiksmai, **įtariant**, kad mokinys mokyklos teritorijoje **yra apsinuodijęs** psichoaktyviosiomis medžiagomis ir jo sveikatai ar gyvybei gresia pavojus
6. Veiksmai, **jei turimų rezervų nepakanka**, taikytinos priemonės nepasiteisino, kreipiamasi pagalbos į institucijas, vykdančias psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevenciją ir ankstyvąją intervenciją
7. Veiksmai, **įvertinant, aptariant ir tobulinant** priemonių planą

1. Susitarimai mokyklos taryboje.

Žingsnis	Veiksmai
Priimti susitarimai mokyklos taryboje	Priimtas nutarimas dėl mokyklos darbo tvarkos taisyklių.
	Priimtas nutarimas dėl mokinių elgesio taisyklių.
	Priimtas nutarimas supažindinti mokyklos bendruomenę, kad mokyklos teritorija yra nerūkymo zona tiek vaikams, tiek jų tėvams (globėjams, rūpintojams) ir mokyklos

	darbuotojams.
	Priimtas nutarimas dėl tėvų / globėjų atsakomybės (Bendra tėvų atsakomybė numatyta Lietuvos Respublikos Konstitucijos 38 straipsnyje: „Tėvų teisė ir pareiga – auklėti savo vaikus dorais žmonėmis ir ištikimais piliečiais, iki pilnametystės juos išlaikyti.“ Panašias nuostatas atkartoja ir Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 21 straipsnis, teigiantis: „Tėvai ar kiti teisėti vaiko atstovai privalo sudaryti sąlygas vaikui augti, vystytis ir tobulėti, turi auklėti savo vaikus humaniškai, dorais žmonėmis.“ Tame pačiame įstatyme nustatyta ir tėvų atsakomybė už vaiko apsaugą nuo alkoholinių gėrimų, rūkymo ir narkotinių medžiagų vartojimą. Kai mokinys vartoja psichoaktyvias medžiagas (mokykloje, pamokų metu ne mokyklos teritorijoje, po pamokų ir kt.) informacija pateikiama mokyklos bendruomenei išlaikant duomenų apsaugą apie vaiką.
	Priimtas nutarimas dėl Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. rugpjūčio 28 d. įsakymo Nr. V-1268 „Rekomendacijos dėl poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams“ (dėl mokinių daiktų, rūbų, kuprinių patikrų) pavišimo mokyklos bendruomenėje išlaikant duomenų apsaugą.
	Priimtas nutarimas dėl drausminimo priemonių taikymo, nusižengus priimtai mokyklos tvarkai (nepakantumo rūkymui ir psichoaktyvių medžiagų vartojimui deklaravimas – įspėjimas, papeikimas, šalinimas iš mokyklos).
	Priimtas nutarimas dėl psichoaktyvias medžiagas vartojančių mokinių (skaičiaus) identifikavimo mokykloje ir kokiais laiko tarpais tai bus atliekama.
	Priimtas nutarimas dėl rašytinio tėvų / globėjų informavimo apie jų vaikų / globotinių nusižengimą priimtai mokyklos tvarkai (ir įstatymui).
	Priimtas nutarimas riboti (su rašytiniais tėvų sutikimais) mokinių išėjimą pertraukų metu į miesto, miestelio erdves.
	Priimtas nutarimas psichoaktyvias medžiagas (alkoholį ir narkotikus) vartojančius mokinius siųsti į Ankstyvosios intervencijos mokymus Kelmės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biure.
	Priimtas nutarimas įspėjamaisiais ženklais informuoti mokyklos bendruomenę apie galiojančius draudimus mokyklos teritorijoje rūkyti, turėti ir vartoti psichoaktyvias medžiagas.
	Priimtas nutarimas dėl mokyklos bendruomenės supažindinimo (žodinio ir rašytinio) su priimtais nutarimais.
	Nustatyti pašalinių asmenų patekimo į ugdymo įstaigą registravimo tvarką (pvz., pašalinių asmenų registravimo žurnale).

2. Susitarimai mokyklos mokytojų taryboje.

Žingsnis	Veiksmai
Priimti susitarimai mokyklos mokytojų taryboje	Priimti susitarimai dėl psichoaktyvias medžiagas vartojančių mokinių (skaičiaus) identifikavimo mokykloje (anketavimas, asmeninis pastebėjimas, anoniminiai pranešimai, aplink mokyklą gyvenančių gyventojų informacija ir kt.).
	Priimti susitarimai dėl informacijos apie rūkanti ir psichoaktyvias medžiagas vartojanti mokinį perdavimas mokyklos pagalbos vaikui specialistams (socialiniam pedagogui, psichologui, visuomenės sveikatos priežiūros specialistui).
	Priimtas susitarimas, vykdant psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevenciją mokykloje, į prevencinę veiklą įtraukti ne tik mokinius, bet ir jų tėvus.

	Priimtas susitarimas supažindinti ugdymo įstaigos bendruomenę (darbuotojus, tėvus, mokinių su narkotinių medžiagų aptikimo aplinkoje tyrimo rezultatais.
	Priimtas susitarimas nuolat vykdyti klasių valandėlių metu psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo ir rūkymo prevenciją. Atsakingi klasės vadovai, socialiniai pedagogai, visuomenės sveikatos priežiūros specialistai.

3. Veiksmai, **vykdant prevenciją** dėl tabako, alkoholio ir narkotinių medžiagų vartojimo:

Žingsnis	Veiksmas	Atsakingas
Priimti susitarimai mokyklos mokinių taryboje	Mokinių elgesio taisyklių svarstymas.	Mokyklos prezidentas mokinių
	Pasiūlymų teikimas mokyklos tarybai ir administracijai.	Mokyklos prezidentas mokinių
	Aplinkos „juodųjų taškų“ identifikavimas, prevencinių priemonių taikymas.	Mokyklos prezidentas mokinių
	Akcijų, renginių psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos temomis organizavimas.	Mokyklos prezidentas mokinių

4. Veiksmai, **organizuojant pagalbą** psichoaktyviasias medžiagas vartojančiam mokiniui:

Žingsnis	Veiksmas	Atsakingas
Mokyklos klasių mokinių tėvų susitarimai	Kiekvienos klasės mokinių tėvai pasirašo sutikimus dėl mokinių asmeninių daiktų, rūbų, kuprinių patikros kilus įtarimui, jog nepilnametis turi tabako gaminių ar psichotropinių medžiagų.	Klasės vadovas
	Kiekvienos klasės mokinių tėvai pasirašo trišalį susitarimą riboti mokinių išėjimą pertraukų metu į miesto, miestelio erdves.	Klasės vadovas
	Tėvai pasirašo sutikimus dėl Ankstyvosios intervencijos taikymo (jeigu reikia).	Klasės vadovas
Informaciją apie rūkanti ar psichoaktyviasias medžiagas vartojusį mokinių ugdymo įstaigoje ar jos teritorijoje gavusio mokyklos vadovo ar jo įgalioto atstovo veikla	Pokalbis su mokiniu	Mokyklos vadovas ar jo įgaliotas asmuo
	Pokalbis su mokinio tėvais / globėjais	
	Priminimas / supažindinimas su mokinio tvarkos taisyklėmis	
	Priminimas apie vaiko priėmimo į mokyklą sutarties punktus, kuriuose kalbama apie psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevenciją	
	Tėvų supažindinimas su teisine / administracine atsakomybe	
	Pagalbos priemonių aptarimas	

5. Veiksmai, **įtariant**, kad mokinys mokyklos teritorijoje **yra apsinuodijęs** psichoaktyviosiomis medžiagomis ir jo sveikatai ar gyvybei gresia pavojus

Mokyklos darbuotojai:	Mokyklos vadovas ar jo įgaliotas atstovas:
<ul style="list-style-type: none"> Nedelsdami informuoja apie tai mokyklos vadovą ar jo įgaliotą asmenį bei visuomenės sveikatos specialistą, vykdančią sveikatos priežiūrą mokykloje, jo darbo metu. Nedelsdami mokiniui teikia pirmąją pagalbą, vadovaudamiesi mokyklos pirmosios pagalbos organizavimo tvarka. Nedelsdami organizuoja mokinio pristatymą į asmens sveikatos priežiūros įstaigą, kai reikia skubios medicinos pagalbos – kviečia greitąją medicinos pagalbą. 	<ul style="list-style-type: none"> Telefonu skubiai apie tai informuoja mokinio atstovus pagal įstatymą. Mokinį vežant į asmens sveikatos priežiūros įstaigą, jį lydi mokyklos administracijos atstovas ar jo paskirtas asmuo ir lieka su vaiku, kol atvyks mokinio atstovai pagal įstatymą arba jų įgaliotas asmuo (prižiūrintis asmuo). Nedelsdamas informuoja apie mokinio apsinuodijimą psichiką veikiančiomis medžiagomis teritorinės policijos įstaigą, Vaiko teisių apsaugos skyrių Kelmės r. Organizuoja tolesnę pagalbą mokiniui ir jo atstovams bei visai mokyklos bendruomenei.

6. **Veiksmai, jei turimų rezervų nepakanka**, taikytinos priemonės nepasiteisino, kreipiamasi pagalbos į institucijas, vykdančias psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevenciją ir ankstyvąją intervenciją.

Institucija	Veiksmai
Mokykla	<ul style="list-style-type: none"> Mokykla užtikrina tinkamą pagalbai teikti aplinką. Mokyklos atstovai dalyvauja rengiant mokiniui pagalbos priemonių planą ir jį įgyvendinant. Vykdo teisėtus teisės saugos ir pagalbos institucijų atstovų reikalavimus.
Teisės saugos institucija	<ul style="list-style-type: none"> Teikia pagalbą mokyklos bendruomenei. Bendradarbiauja su mokyklos administracija ir VGK. Teikia rekomendacijas mokyklai bei tėvams. Skiria administracinę baudą tėvams (įvykiui pasikartojus). Aiškinasi, iš kur mokinys gavo psichotropinių medžiagų.
Įstaiga, vykdanči ankstyvąją intervenciją	<ul style="list-style-type: none"> Bendradarbiauja su mokyklos administracija ir VGK. Organizuoja ankstyvosios intervencijos grupę psichoaktyviausias medžiagas vartojantiems mokiniams. Organizuoja mokyklos mokiniams paskaitas, diskusijas, forumus, susijusius su psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencija. Vykdo tarpininkavimą: teikia rekomendacijas dėl tam tikro specialisto atvykimo į mokyklą. Organizuoja paskaitas rūkančių mokinių tėvams. Organizuoja paskaitas-seminarus mokytojams.
Kelmės rajono savivaldybės	<ul style="list-style-type: none"> Organizuoja posėdį, kurio metu svarstomas prašymas dėl vaiko minimalios priežiūros ar koordinuotai teikiamų paslaugų skyrimo vaikui ir jo įstatyminiams

administracijos Vaiko gerovės komisija	atstovams. <ul style="list-style-type: none"> • Teikia siūlymus savivaldybės merui dėl vaiko minimalios ar vidutinės priežiūros priemonių skyrimo, pratęsimo, pakeitimo ar panaikinimo ir koordinuotai teikiamų paslaugų ir kitos pagalbos įstatyminiams atstovams skyrimo. • Koordinuoja mokyklų vaiko gerovės komisijų veiklą, vaiko gerovės srityje dirbančių institucijų ir nevyriausybinių organizacijų tarpusavio bendradarbiavimą.
MPP ir KTP koordinuojanti institucija	<ul style="list-style-type: none"> • Paskiria atvejo vadybininką. • Atvejo vadybininkas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo jo paskyrimo atvejo vadybininku dienos susitinka su vaiku, jo atstovais pagal įstatymą, kai paskirti keli vaiko minimalios priežiūros priemonės vykdytys asmenys – su vaiko minimalios priežiūros priemonės vykdančiais asmenimis ir kartu aptaria pagalbos vaikui ir jo atstovams pagal įstatymą galimybes bei kartu parengia individualų vaiko minimalios priežiūros vykdymo planą. • Atvejo vadybininkas koordinuoja, stebi ir kontroliuoja individualaus vaiko minimalios priežiūros vykdymo plano įgyvendinimo eigą, vertina jame numatytų priemonių veiksmingumą, derina jį įgyvendinant dalyvaujančių asmenų tarpusavio veiksmus, aptaria vykdymo rezultatus su vaiku, vaiko atstovais pagal įstatymą ir atsakingais asmenimis, juos konsultuoja, teikia jiems rekomendacijas, inicijuoja pasitarimus dėl vykdomų priemonių veiksmingumo didinimo. • Atvejo vadybininkas informuoja tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorių, kai vaikui paskirtų minimalios priežiūros priemonių vykdymas yra neveiksmingas, atsiskaito tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatoriui už individualaus vaiko minimalios priežiūros vykdymo plano įgyvendinimą, jo vykdymo eigą ir rezultatus, teikia siūlymus tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatoriui dėl vaiko minimalios priežiūros priemonių pratęsimo, pakeitimo ar panaikinimo, vaiko minimalios priežiūros priemonių tobulinimo. • Vaikas ir jo atstovai pagal įstatymą pasirašytinai supažindinami su paskirtų vaiko minimalios priežiūros priemonių vykdymo tvarka, šių priemonių nevykdymo ar netinkamo vykdymo pasekmėmis, individualiu vaiko minimalios priežiūros vykdymo planu, jų teisėmis ir pareigomis vaiko minimalios priežiūros priemonių vykdymo metu.
Tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorius	<ul style="list-style-type: none"> • Bendradarbiauja su mokyklos VGK ir kitomis institucijomis, teikiančiomis pagalbą vaikui ir jo įstatyminiams atstovams; • Organizuoja tarpinstitucinius pasitarimus tarpžinybiniais barjerams mažinti.
Šiaulių apskrities vaiko teisių apsaugos skyrius Kelmės rajone	Gavęs pranešimą apie galimą vaiko teisių pažeidimą, teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais reaguoja į pranešimą, atlieka vaiko situacijos vertinimą, priima sprendimą dėl vaiko apsaugos poreikio arba būtinybės vertinti pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikį inicijuojant atvejo vadybą.

7. Veiksmai, įvertinant, aptariant ir tobulinant priemonių planą:

Eil. Nr.	Veiksmai	Dažnumas	Atsakingas
1.	Rūkymo, psichotropinių medžiagų vartojimo prevencijos priemonių įvertinimas	Esant poreikiui	VGK pirmininkas

2.	Klaidų ir nesklandumų aptarimas		
3.	Priemonių plano tobulinimas		

Parengė

Vaiko gerovės komisija

2024 01 08